

تبیین سیر تحول و نقش محور فرهنگی - تاریخی شهر اصفهان در توسعه گردشگری پایدار^۱

اسفندیار حیدری پور^۲

دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه‌ریزی توریسم، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

احمد خادم الحسینی

دکترای جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

امیر گندم کار

دکترای جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۱/۴/۳۰

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۱/۲/۱۴

چکیده

شهر تاریخی اصفهان آثار ارزشمند بسیاری دارد که برخی از آن‌ها شهرتی جهانی دارند و برخی دیگر نیز همچنان ناشناخته و دور از توجه کارشناسان، مدیران و متولیان، آرام آرام رو به ویرانی می‌نهند. یکی از پیکره‌های کالبدی و جغرافیایی بسیار بااهمیت در حیات صنعت گردشگری این شهر، محور تاریخی - فرهنگی آن می‌باشد. این محور در مناطق یک، سه، پنج و شش شهری اصفهان، گسترش و با طولی در حدود ۶ کیلومتر، نزدیک به ۳۹۹ اثر تاریخی - فرهنگی را در خود جای داده و در چهارمین همایش ملی شورای سیاست‌گذاری میراث فرهنگی کشور ثبت ملی شده است. ثبت ملی این محور مقدمه‌ای بود برای ثبت جهانی آن در فهرست میراث جهانی یونسکو که نشان از پتانسیل فراوان این شهر در خصوص جذب گردشگر از اقصی نقاط جهان دارد. نتایج نشان می‌دهد شکل‌گیری محور تاریخی - فرهنگی - طبیعی اصفهان در روند تحول استخوان‌بندی شهر اصفهان شامل هفت دوره می‌باشد. دوره اول - پیدایش هسته‌های اولیه، دوره دوم - ظهور اسلام، دوره سوم - آل بویه و سلجوقی، دوره چهارم - صفوی، دوره پنجم - افغانه تا قاجاریه، دوره ششم - پهلوی و دوره هفتم - اصفهان امروز می‌باشد که هدف این پژوهش، تبیین سیر تحول این محور فرهنگی - تاریخی، معرفی انواع جاذبه‌های گردشگری آن و نقش آن در توسعه گردشگری پایدار شهر اصفهان در چشم‌انداز آینده است.

واژگان کلیدی: محور تاریخی، فرهنگی، توسعه گردشگری پایدار، شهر اصفهان

۱- این مقاله برگرفته از رساله کارشناسی ارشد نگارنده با عنوان «ساماندهی و آمایش گردشگری محور تاریخی شهر اصفهان با استفاده از روش‌های توسعه پایدار» به راهنمایی دکتر احمد خادم الحسینی و مشاوره دکتر امیر گندم کار است که در دانشکده جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد انجام پذیرفته است.